

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Petri Leurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

307. Coadjutoria quomodo definienda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

TRACTATUS II.
DE
COADJUTORIIS.
CAPVT PRIMVM.
DE NATURA ET DIVISIONE
COADIVTORIÆ.

Quest. 305. Vbinam in iure tractetur de Coadjutoris, & à quibus in professo tractetur hæc materia.

1. **R**espond. ad primum: Sunt de iis textus *c. ult. de Clerico egrot. & pluribus aliis cap. ejusdem tit. uti & c. unico, eod. tit. &c.* Item Tridentinum sess. 25. c. 7. de reformat.

2. Resp. ad secundum: Tractant de iis Campegius speciali tractatu, Remouchamps in *synopsi de Coadjut.* Ventrigl. *rum.* 2. annot. 13. §. unico. Barbof. *Juris ecclesiast.* l. 3. c. 10. & de potest. Episc. p. 3. allegat. 63. & collect. ad c. 7. sess. 25. Trident. & in collect. ad c. unico, de Clerico, egrot. in 6. Castropal. tr. 13. de benef. d. 1. punct. 9. & 10. Garc. de benef. p. 4. c. 5. Gamb. de off. Legat. l. 5. rubric. de Coadjutor. Scipio de Rubéis in *aphorism.* Episc. v. Coadjutor. Riccius p. 3. collect. 489. & p. 6. collect. 2218. & collect. 2425. Gonzal. ad regul. 8. Cancell. gl. 5. §. 9. & seg. Lotter. de re benef. l. 2. g. 25. Parif. de resign. l. 7. g. 20. Bertsch. de Episc. p. 1. l. 1. g. 3. & p. 2. l. 4. g. 13. Lambert. de jure par. p. 1. l. 2. g. 6. 4. 20. Rebuff. de nominat. g. 8. à n. 44. Quintanadven. Ecclesiasticon. l. 2. à n. 30. Novarin. *singul. concl. tit. de Coadjut.* Aldan. *compend. canonic. resolut.* l. 3. tit. 18. Gratian. *disceptat. forens.* c. 805. à n. 31. Ludovic. à Saravia *tract. de jurisdiction. adjutor.* g. 29. Campan. *ad divers. juris rubricas.* rubric. 7. c. 6. à n. 102. Monet. de option. can. c. 4. g. 8. Fusc. de visitat. l. 2. c. 27. à n. 5. Camill. Borrell. in *sum. omn. decis. tit. 9. de Cler. egrot.* n. 10. Mendez. de Valconcellos *divers. jur. argum.* l. 4. c. 1. Laym. in c. 3. §. 6. de Clerico. egrot. item in c. unico. eod. tit. in 6. Cardin. de Luca de benef. in *sum.* à n. 185. &c.

Quest. 306. Coadjutor quid sit, & unde sic dictus.

Resp. Coadjutor sic dictus ab officio coadjuvandi alium. Castrop. *tract.* 13. punct. 9. n. 1. Fagn. in c. ex parte, de Cler. egrot. n. 13. & n. 20. P. Lemenii *Vicar. Episc. Tract. II. De Coadjut.*

Quemadmodum Tutor à tuendo. Fagn. *cit.* n. 13. Remouchamps in *synopsi de Coadjutor.* c. 1. n. 3. propriè quidem, in genere tamen, pro ut abstrahit ab ecclesiastico & seculari, est, qui adjungitur Rectori, aut Administratori, ut eum in officio & administratione coadjuvet. Barbof. *jur. eccles.* l. 1. c. 15. n. 6. vel ut Fagn. *loc. cit.* n. 21. ex Jo. And. Coadjutor est, qui ad hoc datur ex causa juris vel judicis auctoritate, ut coadjuvet ministri vel presidentis officium. Unde etiam nonnulli Coadjutorem Vicarium Episcopi vocant; quia Vicario nomine administrat. Remouch. c. 8. n. 21. Gonz. ad reg. 8. gl. 5. §. 9. n. 40. ubi, quod Coadjutoria sint fere Vicaria temporales.

Questio 307. Coadjutoria quomodo definienda?

1. **R**esp. in genere definiiri potest, quod sit gratia, quâ quis à superiore ad id potestatem habente alteri in subsidium adjungitur, explendi officii causâ. Nicolarts in *Concord. German. tit. 1. dub. 8. §. 2.* vel ut explicatius Remouch. *loc. cit.* c. 13. n. 1. quod sit gratia, quâ per principem ecclesiasticum vel secularem, aut alium potestatem à jure vel consuetudine habentem, persona idonea in gratiam utriusque, vel tantum in supplementum alterius persone idoneæ certo officio administrando ex causis legitimis pro hono Ecclesiæ vel Reipublica deputatur.

2. Dicitur primò gratia juxta Remouch. *loc. cit.* n. 2. quia Coadjutoria sine forma judicii conceditur, rex attestationibus extrajudicialibus ac beneplacito concedentis. Vel potius dicitur gratia reflexivè ad eum, in cujus subsidium conceditur, quatenus, nimirum, is redditus idoneus, aut minus sufficiens muneri suo exequendo, ab eo non remouetur, ne afflictio addatur afflictio. Vel reflexivè præcipuè ad Coadjutoriam perpetuam, quæ est cum futura successione, utpote quæ liberaliter omnino conceditur in favorem quoque Coadjutoris, & rationem expectativæ involvit. Remouch. *loc. cit.* c. 8. n. 11. adeoque uti huic, ut & ipsi beneficio, ita etiam Coadjutoria nomen

Gratiz meritò competit. Quin & vocatur gratia præventiva; quia Papa sic providens dicitur prævenire vacationem. Tondut. in qq. benef. p. 2. c. 1. §. 13. Remouch. loc. cit. Unde &

3. Dicitur secundò in gratiam utriusque, hoc est, tam Coadjutoris quàm Coadjuti. Neque enim in odium hujus datur; nam si contigerit officium aut beneficiatum qualemcumque se male gerere in officio vel beneficio, vitam agere turpem aut scandalosam, prævisque monitionibus ac correctionibus salutaribus perseverare incorrigibilem, non Coadjutor, sed prævia depositione judiciali successor absolutus & pleno jure subrogari jubetur à Tridentino sess. 21. c. 6. de re-form.

4. Dicitur tertio: Vel tantùm in supplementum alterius personæ idoneæ; quia definitur Coadjutoria in genere, comprehendendo quoque Coadjutoriam simplicem absque futura successione, quæ non tam in gratiam utriusque quàm solius Coadjuti subsidium conceditur, adeoque particula illa taxativa respicitur. Remouch. loc. cit. n. 6.

5. Dicitur quartò: certo officio administrando in idonea. quia, sive officium sit publicum, ut Episcopatus, aut præfectura secularis; sive privatum, ut Canonatus, simplex beneficium, vel aliud simile, debet tamen ei inesse onus aliquod aut cura, ut Coadjutoria sit locus. Remouchamps, loc. cit. n. 7. Ne tamen vel hinc excludi videantur Coadjutoria eorum, qui, quia nullum beneficio suo officium annexum habent, Coadjutoris operam non egent, ait idem Author n. 8. sufficere, si onus aut officium habituale seu in habitu annexum habent. Unde & istiusmodi onus habituale pro causa finali hujus gratiæ in Bullis Pontificum solet adjici; adeoque Coadjutor talem possit habitu sublevare. Cætera, quæ ad ulteriorem definitionis datæ elucidationem requiri videbantur, & spectant Coadjutoria causam efficientem, materialem, formalem, & finalem, patebunt ex deinceps dicendis.

Quæstio 308. Coadjutoria quotuplex sit?

1. **R**esp. Coadjutoria sic generaliter accepta dividi potest primò ratione materiæ, nempe temporalis & spiritualis, in temporalem, hoc est, secularem, & ecclesiasticam; illa datur ob inidoneitatem, insufficientiam & nimiam remissionem Principum vel administratorum secularium. Cujus exemplum existat c. 2. de suppl. negli. Prælator. ubi Bonifacius VIII. circa annum 1200. rescribens ad status & subditos regni Portugaliæ, attentam Regis in administrando hoc regno negligentiam, de gratia ob respectum Regium pro illius & regni utilitate, nec non ad defensionem Ecclesiarum, Clericorum, viduarum & cæterorum subditorum dat Regi Coadjutorem Comitem Bolonensem ejusdem fratrem, mandando Baronibus & aliis quibuscunque vassallis & subditis illi honorem & obedientiam deferre. Hæc verò datur propter inidoneitatem & insufficientiam Prælatorum, & administratorum ecclesiasticorum. & de hac unicè, relictis Coadjutoris illis temporalibus, agendum nobis deinceps. Potest etiam Coadjutoria Ecclesiastica subdividi ratione materiæ in temporalem & spiritualem; quarum illa datur ob Prælatorum ecclesiasticorum inidoneitatem & insufficientiam respectu administrationis in temporalibus, hæc ob insufficien-

tiam eorundem quò ad rerum spiritualium administrationem. Remouch. loc. cit. c. 4. n. 1. & 2. Poteritque Coadjutoria hæc, prout utramque hanc speciem comprehendit, sic breviter definiti ex Castropal. traçt. 13. d. 1. p. 9. Quòd sit facultas alicui concessa adjuvandi beneficiatum in beneficii regimine; tam enim administratio bonorum seu fructuum temporalium spectantium ad beneficium, quàm onerum & officiorum spiritualium eidem incumbendum venit nomine regiminis beneficii.

2. Secundò principaliter dividitur Coadjutoria ratione temporis & formæ in temporalem, quæ datur ad tempus, nimirum vitæ aut impedimento Coadjuti durante sine futura successione; & in perpetuam, seu quæ datur cum futura successione, sive quæ ita datur, ut quamprimum Coadjuti beneficium per illius cessum aut decessum vacarit, in eodem succedat Coadjutor. Barbosa. Jur. eccles. l. 3. c. 10. n. 1. Remouch. loc. cit. c. 4. n. 3. & 4. Ventrigl. tom. 2. annot. 13. §. unic. n. 2. Castropal. loc. cit. Nicolartz, loc. cit. §. 3. Garc. de benef. p. 4. c. 5. n. 2.

3. Differt hæc Coadjutoria perpetua ab illa temporali per hoc solummodo, quòd qualitas futura successione adjuncta literis coadjutorialibus tanquam pars formæ det esse rei, & sic constituat aliam speciem. Remouch. loc. cit. n. 5. Cùm de cætero tam hæc quàm illa extinguatur per cessum vel decessum Coadjuti: ac proinde hæc datur perpetua; non quòd in hac ratione formali durare pergat ultra vitam Coadjuti, sed respectivè ad regimen ejusdem beneficii, quatenus illud extincto Coadjuto continuat; ita tamen, ut quod vivente Coadjuto non gerebat jure, habitu & potestate; sed ipso facto, ut Castrop. loc. cit. dein eo defuncto gerat jure & nomine proprio tanquam titularis & proprietarius beneficii. Differt item ab ea differentiâ quasi extrinsecâ desumptâ à fine seu motivo illam concedendi, dum deputatio Coadjutoris temporalis fit ob solam Ecclesiæ utilitatem, quæ utilitas, quia cessat per obitum Prælati seu Rectoris, succedente in illo beneficio alio non insufficiente aut inidoneo illius regimini, cessat & ipsa hæc Coadjutoria temporalis. Deputatio verò Coadjutoris cum futura successione fiat non solum ob utilitatem ecclesiæ, sed etiam pro utilitate provisi. Tondut. in qq. benef. p. 2. c. 1. §. 13. n. 1. & 2. Unde jam explicitè Coadjutoriam perpetuam sic definit Remouch. loc. cit. c. 2. n. 10. quòd sit gratia, quæ Papa vel superior ecclesiasticus, seu uterque subordinatè deputat personam idoneam in sublevamen alterius beneficiati inidonei ad tubeundum seu explendum munus beneficiati incumbens cum collatione præventiva ejusdem per obitum vel cessum Coadjuti vacaturi in favorem ecclesiæ & Coadjutoris ex causis utilitatis vel necessitatis ecclesiæ per summum Pontificem approbandis. Differentiæ aliæ similes extrinsecæ desumptæ à causis earum efficientibus ab effectibus, quos pariunt diversos à modo procedendi in earum concessione, elucidabuntur in sequentibus.

Quæstio 309. Coadjutoria num favorabilis, num odiosa sit?

1. **R**esp. Coadjutoria cum futura successione sunt odiosa & exorbitantes. Gonz. ad reg. 3. Cancell. gl. 5. §. 9. n. 74. Remouch. loc. cit. c. 8.